

Tõstamaa Gmüled

Nr. 5 (111) / Mai 2005

Tõstamaa valla ajaleht

Räimesaak võtab Kivimaa brigaadi meestel näod muhelema, loe lähemalt räimepüügist lk. 8

Valla heakorrakonkurss jälle tulekul

Sel aastal toimub heakorrakonkurss juba üheksandat korda. Hinnatakse talude, eramute, mitmekorruseliste majade, asutuste ja suvilate territooriumite korrashoidu ja hoonete väljanägemist, samuti ka haljastust. Selleks ootame vallarahva arvamust kuni juuli kuuni nii suuliselt kui ka kirjalikult võimalike kandidaatide kohta. Moodustatud komisjon külastab esitatud kandidaate kogu konkursi jooksul. Võitjad esitatakse kandideerima maakondlikule heakorrakonkursile.

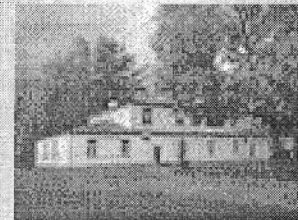
Eelmise aasta võitjad võib ära tunda koduüel lehviva vallaviiru järgi: Kõige kaunim kodu – Toominga talu Tõstamaa alevikus. Kõige kaunim eramu – Raudsepa talu Männikuste külas. Kõige heakorrastatum asutus – Tõhela rahvamaja, Männikuste. Kõige kaunim suvekodu – Merineitsi Seliste külas. Kõige kaunim kaluritalu – Lauri talu Pootsi külas

Kerli Brandt
Keskkonna- ja arendusnõunik

Tänases lehes:

Juhtkiri lk. 2
Külakoosolekutest lk. 3
Räimeaeg on käes lk. 8
Külakoosolekutest lk. 3
Koolielu pildis lk. 4
Lindi soos matkal lk. 7
Jüri ööjooksu tulemused lk. 11
Laululaste tegemised lk. 11
Meenutused minevikust lk.11
Teated lk. 10

Kihnu Väina Mercpargi keskus
(endine Pootsi koolimaja)

PÄRNUMAA, TÕSTAMAA VALD,
POOTSI KÜLA. 30 KM PÄRNUST

SOBIV KOHT ÕPPEPÄEVADE, KOOLITUSTE, ÕPILASÜRITUSTE, LAAGRITE, MATKADE, SÜNNIPÄEVADE, PIDUDE JNE. KORRALDAMISEKS

- MAJUTUS 16 KOHTA, VAJADUSEL LISA ÜMBERKAUDSETES TURISMITALUDES
- TOITLUSTAMINE ETTETELLIMISEL, PEIELAUAD
- ÕPPEKLASS, SEMINARIRUUM, INTERNET
- LOODUSMATKAD MATKA-JUHIGA
- VAIBAKODA, KUDUMISÕPETUS

INFO JA TELLIMINE 53 468 635
kristiina@tostamaa.ee

Sel aastal tuleb kevad teisiti ...

Nii laulavad Tätte ja Matvere juba teab mitmekümnendat korda, sest ma ei raatsi plaati vahetada. Tuleb - st. ei tule ega tule. Raagus loodus tahab meie kiusuks võimalikult kaua näidata oma haavu. Peagi peidab sellest rohelus suurema osa sügiseni meie silma eest. Jaanuaritormi "saak" ootab koristamist ja lisaks sellele tavapärase saast, mida me iga päev oma hoolimatusega toodame. Eks merelgi sai lõpuks villand ja ta viskas välja kõik selle, mida meie lohaka elegantsiga tagantkätt sinna loopinud oleme. Karistuseks kaasas hiiglaslikud roovaalud.

Teisena hakkab silma tohutu autovrakkide kogu, millega mõned inimesed oma majaümbrusi kaunistavad. Minu meelest ei peaks me oma lapsi selliste "väärtustega" ümbritsema. Ja kui meie ise ei anna eeskujut, ei ole lootustki, et järgmised põlvkonnad loodust säästvalt elaksid. Just kommipaberi, suitsukoni ja õllekorgi mahaviskamisest saabki lagastamine alguse. Oma kodus kevadeti õllekorke ja konisid siit-sealt tasku pistes kirun ma tuld ja tõrva ja olen meesolevuste peale ikka väga kuri. Loomulikult ajavad mind marru teede äärde tõstetud prügikotid ning lihtsalt loobitud taara. Vahest ma ütlen, et nutan, kui kui korjan sinililli lonku purkide vahelt, edaspidi nutan ka pohlakorjamise ajal.

Kas me sellist laga tahtsimegi? Ehk võtab mõni mõelda enne, kui koni üle parda poetab või autoaknast pudeli välja virutab.

**Ülle Tamm,
TT toimetaja**

Alates 1. aprillist peab inimene, kes soovib puude raskusastet taotleda, pöörduma pensioniametisse varasema perearsti asemel ning oma abivajadust ise hindama.

Lisaks peab puude raskusastet ja taotlusi taotlev inimene eelnevalt täitma arstliku ekspertiisi vormi. Varem täitis kogu dokumentatsiooni perearst.

Muutus on tingitud sotsiaalministeeriumi teatel vajadusest vähendada perearsti koormust puude raskusastme määramisel ja suurendada inimeste vastutust nii, et nad hindaksid ise oma vajadust kõrvalabi, järevalve ja juhendamise järele. Alates 1. aprillist on pere või raviarsti ülesanne täita ainult isiku terviseseisundit kirjeldav vorm.

- Toetuse saamiseks on vaja täita 2 dokumenti: puuetega inimeste sotsiaaltoetuse taotlus ja arstliku ekspertiisi taotlus. Taotluse blanketid saab pensioniametist, sotsiaaltöötajalt või sotsiaalkindlustusameti veebilehelt www.ensib.ee

- Taotlused tuleb esitada pensioniametisse. Lisaks on vaja esitada kehitiiv isikut tõendav dokument ning rehabilitatsiooniplaan, juhul kui see pole juba varem koostatud pensioniameti suunamisel.

- Kui puudega inimene ei saa ise taotlusi täita ja dokumente pensioniametisse viia, siis võib seda teha mõni pereliige, määratud hooldaja, sotsiaaltöötaja, pensioniameti töötaja või keegi teine abistaja. Psüühikahäiretega inimest võib täitmisel abistada arst.

Puude raskusastme taotlemise kord muutub

- Dokumentid võib saata ka postiga, aadressil: Pensioniamet, Lai tn.14, Pärnu 80010

- Puudega inimese terviseseisundi kirjelduse saamiseks pöördub pensioniamet taotluses märgitud arsti poole. Inimesel endal ei ole vaja ekspertiisi taotlemiseks arsti poole pöörduda.

- Arstliku ekspertiisi taotlus ja arsti täidetud terviseseisundi kirjeldus saadetakse edasi arstliku ekspertiisi komisjoni, kes hindab puudega inimese kõrvalabi, juhendamise või järevalve vajadust ja lisakulude olemasolu ning määrab puude raskusastme.

- Arstliku ekspertiisi komisjon võib puudega inimese saata rehabilitatsiooni- asutusse rehabilitatsiooniplaani tege- ma, kui inimene seda soovib või temalt ja arstilt saadud andmed ei ole puude raskusastme määramiseks piisavad või rehabilitatsiooniplaani koostamine on vajalik puudega inimese paremaks toimetulekuks.

- Otsus puude raskusastme määramise või määramata jätmise kohta saadetakse posti teel taotluses märgitud aadressil.

- Otsus sotsiaaltoetuse kohta saadetakse koju, kui inimene on sel- lekohase soovi pensioniametile esi- tanud.

Töövõimetuse taotlemine käib endiselt perearsti kaudu.

**Enda Väli
Sotsiaalnõunik**

Vii jäätmed jäätmepunkti!!!

Jäätmepunkt on avatud igal laupäeval kell 10.00-12.00.
Kui sulle aeg ei sobi, lepi kokku Kaleviga tel 52 23 024.

Vii sinna:

- Köikvõimalik vana raud
- Vana kodutehnika, kodumasinad
- Ohtlikud jäätmed - aegunud ravimid, vanad akud, värvid, lakid, liimid, jääkõlid ja õlifiltrid, lahustid, happed, pesu- ja puhastusvahendid, televiisorid (kineskoobid), tulekustutid, taimekaitsevahendid
- Ehitusjäätmed, suurem plastmass, kile, vana mööbel
- Papp ja paber

Jäätmete toomise maks on 25.-

**HOIA OMA KODUÜMBRUS JA
METSAAALUSED PUHTANA!**

Lugeja kirjutab:

Süda jääb rahule jalutades Tõstamaa kalmistul. Köikjal hooldatud puhkepaigad, puhtad jalgteed ja lilled. Tõstamaa rahvas austab oma esivanemate mälestust. Tänu kalmistuvahi ELLEN AAVA hoolsale tööle valitseb puhtus ja kord ka väljaspool piirdeaeda. Tänavuse muinsuskaitsekuu üheks prioriteediks ongi kalmistute korrashoid. Tõstamaa rahvas on selle ülesande auga täitnud.

Matkaja

Tõstamaa vallavalitsusel on traditsiooniks korraldada kord aastas külakoosolekud, kus tutvustame oma tegevust, arutame külalelu probleeme, vastame küsimustele ja valitakse külavanemad. Sel aastal toimus 9 külakoosolekut ajavahemikul 18. märts kuni 19. aprill, osalejaid oli kokku 160. Manijal on koosolek veel toimumata. Järgnevalt kokkuvõtte küsimustest ja vastustest.

Ermistu ja Lõuka - 18. märts, Tõstamaa mõisa talliruumides, osalejaid 13. Külavanemaks valiti tagasi **Madis Martson**. Parandatud Ermistu supluskohta tee, samuti mitmed teised külateed. Põllumeeste tegevuse tulemusena pea-aegu kadunud kasutamata ja umbrohtunud põllud. • Kes ja kui laialt peab teeäärta ja kraave võsast puhastama? Maaomanik. • Mis saab Ermistu vallamaja varemetest? Täna ideed pole. • Kuidas saada Ermistu külasse internetti? Peab pöörduma Elioni või Ettevõtluskeskusesse, tutvuma nende poolt pakutavaga ja sobivusel sõlmida lepingu. • Tõstamaa alevisse on vaja pingid vallabussi ootajatele. Ehk peaks ka vallabuss väljuma bussi-jaamast. Täna on pingid kaupluse juures olemas. Mureks on, et need kujunevad õllejoojatest Tõstamaa "sümbolite" kogunemiskohaks. • Ettepanek – leida küla kroonikakirjutaja, kes koos-tab järjepidevalt külakroonikat. • Vajadus arvutikursuste järgi, Ermistu külast kohe 4 soovijat. Viimased kavandatud kursused jäid eelmisel aastal osalejate puudusel ära. Proovime sügisel uuesti. Arutati, kas on vajadust rajada Ermistu külatuba.

Tõlli - 29. märts, Merelaiu puhkebaas, osalejaid 18, üldse esimene külakoosolek Tõlli külas. Külavanemaks valiti **Johannes Kasearu**. • Kes teeb rannad puhtaks tormirisust? Maaomanik. Kui on väga suured valid, võib pöörduda abi taotlemiseks vallavalitsusse. • Tõlli küla alajaam, vool kõigub? Tarbijad peavad pöörduma Eesti Energiasse. • Kas kalapüügiaruanded võib tuua valda? Lubade väljastamisega tegeleb keskkonnateenistus, ka aruanded tuleb esitada sinna. Vallavalitsus tegeleb vaid Manija saare elanikest harrastuskalurite kalapüügiaruandega. • Kui palju on vallas töötuid, kas neid on võimalik tööle palgata? Tööhõiveametis valla töötukeskuses tegutsejaid on kokku 39. Suve poole see arv väheneb. Valla töötukeskusest on võimalik tööjõu olemasolul abilisi palgata, pöörduda sotsiaalnõuniku poole.

Pootsi, Peerni ja Lao - 31. märts, Pootsi keskus, osalejaid 28. Külavanem jäi valimata kuna esitati üle kümne kandidaadi. Tehti ettepanek - kuni

uue valimiseni on endine, seega **Reet Rand**. • Räägiti Pootsi keskuse tulevikust (vt. eelmine vallaleht, kuidas tööle hakkab, sõltub sellega tegelevatest inimestest), külateede korrashoiust (tänavu remonditakse piirkonnas põhjalikumalt Kaapre ja Nixu teed), korterite olukorrast ja nende haldamisest. • Internet – Pootsis võimalus olemas, tuleb sõlmida leping ettevõtluskeskusega, osta seadmed (3-7 tuhat olenevalt asukohast) ja tasuda kuumaks ca 300 krooni kuus. Iseasi, kas kõigile taskukohane. Võimalus kasu-tada Pootsi internetipunkti. • Pootsi bussijaam räämas. Korrastatakse. • Miks ei saa pensionäär maaliini bussiga tasuta sõita, nagu linnas? Ka linna pensionär ei saa maaliiniga tasuta sõita. Vallas vallabussiga saab. • Külavanem Reet Rand rääkis Pootsi traditsioonidest: soparallid, laad (tänavu 11. juuni).

Tõhela, Männikuste, Kiratse ja Alu - 05. aprill, Tõhela rahvamaja, osalejaid 44. Külavanemaks valiti taas **Andres Laur**. • Põhiprobleem: suletud kauplus. Peeter Lappilt ülevaade hetkeseisust. Omanik ei soovi enam kauplust pidada ja müüb selle – Vallavalitsus mõistab inimeste muret, kuid aidata on keeruline. Omanikul on õigus vara müüa. Kauplusepidamine on eraette-võtlus, mis peab ära tasuma. Ehk teha müügipunkt mujale kuid see nõuab veelgi suuremaid kulutusi. Vallavalitsus on valmis kaaluma toetamisvõimalusi, kui oleks poepidaja, keda toetada. Otsime lahendusi kuid midagi kindlat praegu lubada ei oska. • Mis saab Atka majast (endine kolhoosikontor)? Inetu, aknad puruks pekstud. Sama lugu ka Tolli-Mardi ja meiereiga. Kas on võimalik omanikku mõjutada? Kuna omanikke pole teada, kuulutab vallavalitsus need hooned peremehetuks ja avaldab vastava teate Riigi Teatajas. Kui omanikke ei selgu, võetakse hooned munit-sipaalomandisse. Nn. Atka maja aknad vallavalitsus sulgeb – tänaseks tehtud. • Mis sai Atka maja lõhkujatest? Küla ilmselt lõhkujaid teab kuid keegi pole valmis tunnistusi andma. Seetõttu on juurdlus ilmselt ummik. • Mis saab kirikumõisast? Hetkel kasutavad ruume oü Tõhela farmid ja kogudus. Külavanem Andres Laur: "Külaseltsil on mõte sinna rajada muuseum ülemisele korrusele muuseum, külalistetoad alumisele korrusele. Praegusesse muuseumiruumi rajaks käsitöötoa. Talgud peaks ja võiks korraldada nii, et neist võtab osa mitte ainult külaselts vaid kogu küla elanikud." • Vaja korrastada Tõhela bussijaam (ootepaviljon-pink)? Ühendust võetakse TREV-iga.

Tõstamaa, Värati - 7. aprill, Tõstamaa Rahvamaja, osalejaid 11. Vestlus-ringis arutati aleviku elukorraldust ja

probleeme. • Mida tehakse bussijaamaga? Täna on näha, mis välja tuli. • Alevi puuduvad istepingid. Lubadus, 15. mai on olemas – Ongi. Teadetetahvilil vanad teated, keegi ei hoolda. Vallavalitsus vaatab üle.

Seliste ja Päraküla - 10. aprill külatoas, ca 20 osalejat. Külavanemaks valiti taas **Alex Trope**. • Arutati rahvamajaga, külatoaga, kirikuga, teedega ja internetiga seonduvat. • Külavanem tutvustas külaseltsi tegemisi ja celoleva suve tegevuskava.

Kõpu - 12. aprill Maria Talus, osalejaid 8. • Arutati surnuaia korrastamist ja interneti võimalusi. • Kuulda on olnud kloostri rajamisest Kõpule – Enn Rand tutvustas ideed. • Järgmisel aastal kaks koolilast Riidalt - kas vallabussi liini pikendatakse? Pikendatakse.

Kavaru koosolek - 18. aprill, Kavaru sadam, osalejaid 16, külavanemaks valiti **Elsa Rand**, abiks **Sülvi Kaljurand**. Põhiküsimus: sadam-külakeskus. Praegu sadam korrastamata. Mõõdunud aastal tekkis idee rajada sadam-külakeskus: korrastada rajatised, ehitada paadikuur koostäimiskohaks, rajada lõkkeplats, istepingid, lihtsamad sportimispaigad. • Koostöös vallavalitsusega esitati taotlus külade arendamise programmile. Kahjuks taotlust ei rahuldatud. Sügisel esitatakse uuesti. • Vallavalitsus puhastab sadamakanali, et seda oleks suvel võimalik kasutada. Üks põhjus, miks projekti ei rahastatud, on oma külaseltsi puudumine. Peale koosolekut asuti seda moodustama. • Veel plaan viia Kavaru küla vaheline tee sel aastal 500 m ulatuses mustkatte alla. Praegu pole see lubadus, vaid plaan. • Kuidas saavad vallalehte Kavaru inimesed? Vallavalitsus peab läbirääkimised Eesti Postiga, ehk on edaspidi võimalik vallalehe koju tellida.

Kastna, Rammuka ja Ranniku - 19. aprill, Sarapuu talu, osalejaid 16, külavanemaks valiti **Leo Langus**. • Nn. Peetri rand – kas ja kes seda koristab? Tegemist avaliku kasutusega rannaga, korrashoidu korraldab vallavalitsus. • Kas vallateedel tehakse ka sel aastal tolmutõrjet? Tehakse samas mahus, nagu eelmisel.

Kerli Brandt

Koolielu Pildis

Tõstamaa Puhkpillistuudio osales edukalt 30. aprill toimunud Eesti Noorteorkestrite konkursil Tabasalus. Orkestrit tunnustati pronksdiplomiga ja neile omistati III kategooria. Puhkpillistuudio dirigendid on Mati Põdra, Kaido Kivi ja Andrus Hakkaja.

20. aprillil oli koolis külas kirjanduslik teater Feeling, Toomas Suumani kirjutatud etendusega Enesekaitse. Vaatemäng oli Juhan Liivi elust, loomingust, haigusest . . . 9. klassi mõtted etendusest olid järgmised:

- Mulle täitsa meeldis see etendus, kuna J. Liivi luule on väga hea. Ümberkehastumine – mantliga J. Liiv, ilma H.Kaldoja – oli väga hea. Mulle tundus, et näitlejad suutsid publikuga sellise kontakti luua, et isegi need, keda ei huvitanud, ei seganud oma jutukõminaga.

- Hoolimata unisest hommikust, oli etendus kergesti jälgitav ja lihtne. Olulisi fakte õnneks palju juurde ei saanud – pigem huvitavaid mõtteid. Näiteks hakkasin mõtlema hulluse piiride üle ja selle üle, kuidas tõesti negatiivsus ja kummalisus müüb.

- Huvitav ja hästi mängitud tükk. Poleks uskunud, et see meile niimoodi esitatakse. Palju põnevat sai Juhan Liivi elust teada.

- Poleks iial arvanud, et Liiv selline oli. Need luuletused, mida seal loeti, olid mulle tuttavad.

- Teinekordki võib sellist näidendit vaadata. Kõik jääb paremini meelde, kui mõnest õpikust lugedes.

- Mõned kohad olid natuke naljakad. Muusika äratuseks oli ka hea.

Jooksurajal Karl Kalda

Mari Lühiste tänamas Juhan Liivi (näitleja Hans Kaldoja)

PÄRNUMAA KOOLIDE KEVADKROSS

28. aprilli toimus Jõulumäel traditsiooniline Pärnumaa koolide kevadkross. Tõstamaa kooli õpilastest võitsid kuldmedali Karl Kalda, Leenu Aava, Merilin Mitt ja Toivo Marus. Hõbemedali võitis Rain Alasi ja pronksi Eda Vallimäe. Karli treeneriks on õpetaja Sirli Väara, teisi õpilasi treenib õpetaja Jaan Tamm.

22. aprillil kohtusid Tõstamaa kooli õpilased olümpiavõitja Erika Salumäega.

VIGURIVÄNT 2005 KOOLI EELVOOR 29. aprill

TULEMUSED

Tüdrukud		
I koht	Liis Leerima	112 punkti
II koht	Maarjan Rand	104 punkti
III koht	Ly – Andra Pärnaste	102 punkti

Poisid		
I koht	Jüri Säask	113 punkti
II koht	Paul Tilk	112 punkti
III - VI koht	Arles Leetmaa Karl Kalda Ahto Aruste Mark Martson	110 punkti

Võistleja vigurrajal

TÕSTAMAA KESKKOOL OOTAB ÕPPIA JULGEID JA HAKKAJAJD NOORI!

Lisaks keskkaridusele pakutakse:

- TURISMIMAJANDUSE ÕPET
- MADRUSE JA LAEVAMOTORISTI ÕPET

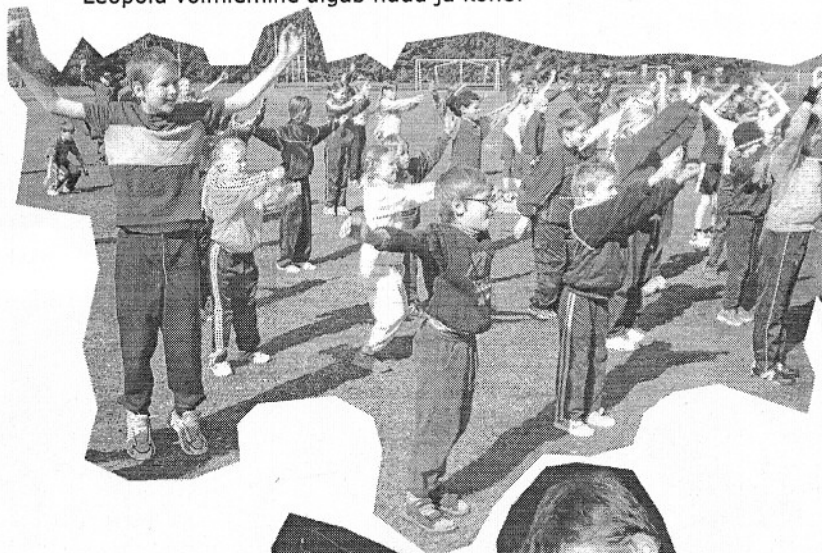
Tõstamaa Keskkool
Kõlli mnt. 13,
88101 Tõstamaa
kool@tostamaa.ee
Tel. 449 6216
Faks 449 6485

www.tostamaa.edu.ee

ALGKLASSIDE SPORDIPÄEV

Leopold võimlemine algab nüüd ja kohe!

KOOLI ROKKSIMMAN

toimus 5. mail Tõstamaa rahvamajas. Peaesinejaks oli ansambel No Way Häädemeestelt. Üles astusid kooli praegused ja endised julged ja võib öelda, et andekad isetegijad. Lauldi karaoket, loositi hulgaliselt auhindu ja loomulikult tantsiti.

Toomas Mitt ja tai-chi – kaks pead on ikka kaks pead

Laval on kooli ansambel Red Head

SVEIKS BROČĒNI! TERE BROČĒNI!

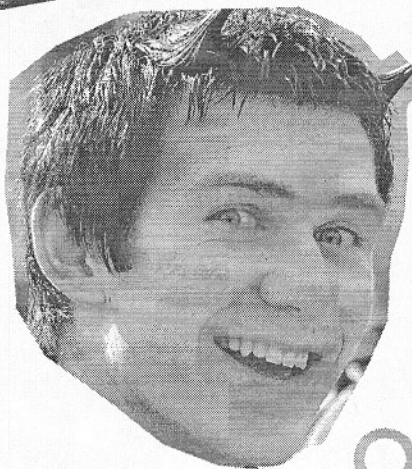
28. – 29. aprillini olid meie õpilased
Lätimaal, külas sõpruskoolil Bročēnis.

Fotomeenutus reisist:

Ma vaatan paadist kiikriga..
laulsid Läti õpetajad

Sõpruskohtumine võrkpallis.
Meie võidukas naiskond.

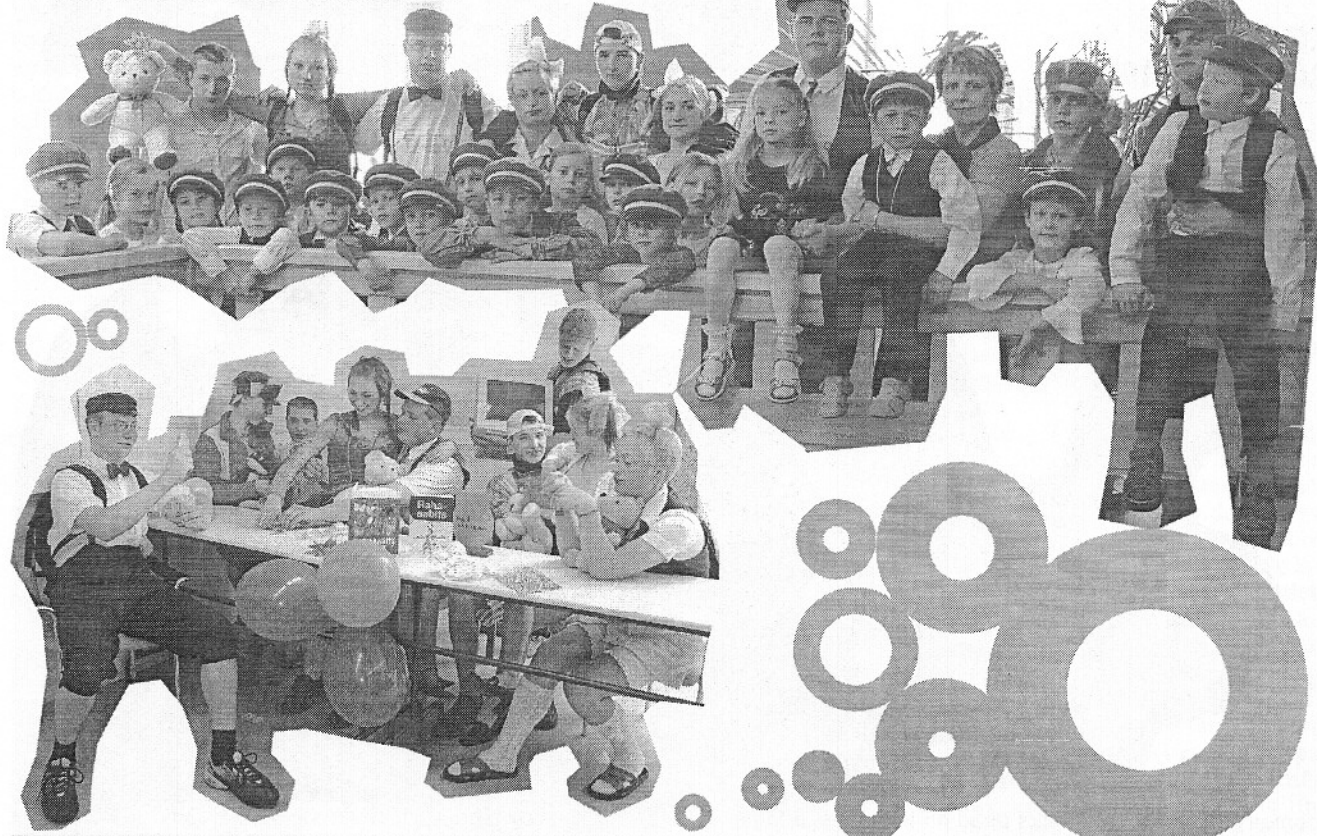

Kevadised
tervitused
Lätimaalt!!!

Ekskursioon Salduse sala-
ja tordivabrikusse

12. KLASSILE HELISES 2. MAIL VIIMANE KOOLIKELL

Jüripäev Lindi soos

Mõni minut enne kella üheksat vurab Villu oma "valgega" ette ja seiklus võib alata. Üks sooretk ennustab kindlasti midagi ekstreemset. Esimene peatus on Pootsi külakeskuses, kus võõrustab meid kohvi-küpsistega lahke pr. Peters. Joome kohvi ja kuulame lühikesi selgitusi kavandatud päevast ja Lindi sookaitsealast. Esinejateks on Moonika Ani – Pärnumaa Keskkonnateenistuse looduskaitse spetsialist, Heikki Luhamaa – Kihnu Väina Merepargi tegevjuht ja Kristiina Lepik – Tõstamaa Val-lavalitsuse projektijuht. Seejärel tutvume majaga ja erinevate ruumide kasutusplaanidega tulevikus.

Kella üheteistkümneme paiku lahku-me Pootsist. Buss viib meid soomatkka alguspaika, kus ootab looduskaitse spetsialist Urmas Vahur. Urmas hoiatab ja soovitab kõigil, kellel kummisäärrikud puuduvad, matkast loobuda. Ausalt öeldes suhtume hoiatusse üsna kergemeelselt – tagasi ei lähe keegi. Aga järgnev neljatunnine "ellujäämise kursus" sunnib meid üha sagedamini unistama kalamehesäärrikutest. Loomulikult pole meil kellelgi unistuste säärikuid ja seetõttu kujuneb iga osaleja isekulgumine tõeliseks oma-loominguks – otsitakse olematuid mät-taid ja puuronte vältimaks "toopide" täistõmbamist. Vesi on peaaegu kogu aeg poole sääreni. Aga see on ekstreemset erutav ja keegi ei kurda. Juul peatume suure männikännu juures, mille vanuseks ca 70 aastat.

Urmas võtab taskust 5 cm pikkuse ja 5 cm läbimõõduga rabamänni jupikese ja teeb meile näitlikult selgeks, et selle jupikese vanus võib ulatuda üle saja aasta. Järeldus – rabas kasvab iga puu ja taimeke väga aeglaselt. Urmas on hea teejuht ja suudab kõiki innustada nautima ürgmetsa öko-loogiat (mahalangenud puud, kõik pisielukad, linnud, loomad) ja leidma kõikjal vääriselupaiga tunnuseid. Looduskaitsealade põhieesmärkideks ongi ju vääriselupaikade kaitse (st. looduse areng ilma inimtegevuse kahjuliku mõjuta).

Huvitavamatest nähtustest jäid meie teele: õitsev näsiniin, sarapuude õied, suur tuuleluud kuuse otsas, musträhni pesapaik kuivanud kuuse õõnes.

Lindi looduskaitseala on algselt loodud jugapuu kasvuala kaitseks (1999.a), aga siin on võimalik tutvuda kahekümne erineva metsatüübiga. Suuremat osa nendest tüüpidest Urmas ka tutvustab. Huvitavamatest nähtustest jäid meie teele: õitsev näsiniin, sarapuude õied, suur tuuleluud kuuse otsas, musträhni pesapaik kuivanud kuuse õõnes. Ka kaks laanepüüd ehmatasid end lendu meie lirtsuvatest sammudest ja metskits andis jalgadele valu. Tutvusime ka soos kasvavate koldadega (ungrukold, kattedekold, karukold, sookold). Korjata võib ainult kattedekolda, teised on kaitse all.

Leiame vähe kuivema koha paljude tor-mi poolt murtud puudega – sobiv koht puhkamiseks ning kaasavõetud tee ja pirukatega kehakinnituseks. Puhkus läbi ja jälle teele! Jõuame lagerabale. Esimesena püüavad pilku kidurad männid – eks ikka need saajaaastased. Siis veel sookailud, samblad, õitsevad villpead ja varstivarsti õitsema hakkavad küüvitsad. Isegi möödunud aastaste jõhvikatega õnnestub suu hapuks teha. Esmane petlik lootus astumise kergendamiseks kaob esimeste sammude järel. Pehmes rabapinnases on astumine sama väsitav kui üle tuulemuru ronimine. Samas tuleb hoolikalt jälgida, et älvestesse ja varjatud laukasse ei vajuks.

Ja lõpuks raba äär koos uhkete männidega cemat paistva maantee-oleme oma matka edukalt ja inimkadudeta lõpetanud. Lindi soo teabestendi juures ootab Toomas "supiautoga". Hea Elli, tänane Sind väga maitsva supi eest. Kõhud täis, asume koduteele. Kõik on väsinud, aga väga rahul. Tänane Rainet huvitava matka organiseerimise eest ja ka isikliku tubliduse eest, sest Raine tegi kogu "ellujäämise kursuse" täies ulatuses kaasa väike Triinu kanderihmadega kõhu peal.

Efeline

Urmas Vahuri sõnul võib pisike rabamänd olla vähemalt saja aastane.

Rannarahva räimeaeg on käes

Varahommikune lappamine

Punkt kell viis olen Munalaiu kail ja vaatan kuidas kaks lappajat mõnusalt popsutades mere poole tüüriivad. Siiski keerab rahvarokem sadamasse sisse, et mind peale korjata ja sõit mere poole läheb lahti. Leppisime Eeri Kivimaaga kokku, et saan kaasa sõita ja vaadata, kuidas see räimenõudmine ehk lappamas käimine välja näeb. Eeri ise püüab selle brigaadiga juba 1971. aastast ja nad olid juba eelmisel sajandil kõvad

tegijad. Minuga koos paadis on rooli-meheks Uno ja siis veel Paul, Heldur, isa ja poeg Heino ja Maido ning Eeri ise. Teises lappajas roolib uhkelt Rai-vo kaasas nn. sulased Arne ja Pille. Viimased plaanivad oma elu Peerni külaga lähemalt siduda, teavad meie paadi mehed pajatada. Põhiliselt on brigaadis Mändla poisid ja siis teisi natukene ka. Kütuseks on ikka vana hea diisel igas mõttes.

Räimemõrrad on juba mõnda nädalat meres, aga kevad on hiline ja räime liigub alles vähe. Sel aastal on Kivimaa brigaadil lubatäht püüda 304 tonni räimi, aga eelmisel aastal püüti poole rohkem ja kellele ikka meeldib poole vähem palka saada. Tänavu on ju kulu-tusi ka mitmeid kordi enam, ikka see jaanuaritormi kahju ja kütus läheb aina kallimaks. Räime kokkuostu hindu aga ei taha keegi tõsta - ikka makstakse 2 krooni kilost, räägivad mehed murelikult, aga ametit vahetama ei ole neist keegi nõus.

Sel aastal on Kivimaa brigaadil lubatäht püüda 304 tonni räimi, aga eelmisel aastal püüti poole rohkem ja kellele ikka meeldib poole vähem palka saada

Enne veel, kui räimekastide juurde jõuame, teatavad mehed, et kui mõrras kala ei peaks olema, tõmmatakse lõbusõitja kiilu alt läbi. Kuidas see asi täpselt käib, pole aimugi, aga vesi on igatahes väga külm. Räimekastide kohal tiirutavad kajakad, aga Uno ütleb, et neidki on väheks jäänud ja kala samuti. Traalivad ja jauravad talv läbi lahes ringi ja nõnda ei jää rannapüügi meestele suurt midagi. Raivo jääb oma paadiga kasti ühte serva ja meie seisame teisel pool vastas pardad paralleelsed. Nüüd kougivad mehed mõrralina pihku ning hakkavad rivis lina läbi lappama ja seda moodi nihkume

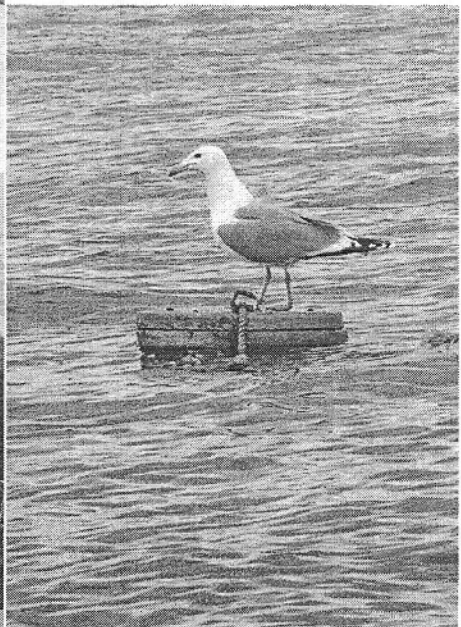

Raivo paadile aina lähemale. Esialgu ei paista suurt midagi ja tundub, et täna on paadi alla minek. Üsna teise paadi külje all hakkab vesi korruga kihisema ja sinakalt helkivaid räimi oli võrgulina täis. Kohe hakkas Arne kahvaga kalu paati kühveldama ja see oli väga ilus vaatepilt. Kõik kordus teise mõrrakasti juures, iga mees teadis täpselt oma ülesandeid ja kogu tegevus sujus ladusalt. Lõpuks oli Arne kintsudeni räimede sees ja kurtis, et pikki kummikuid jalga ei pannud.

No, kas liisutame minema ,hüüab Uno ja keerabki paadinina kodupoole. Eeri pakub ka värsket, pärast hea kodus praadida ja üsna mitu lesta pakiti mullegi kaasa . Tema meelest on kõige maitavam räim siis, kui kohe laevas loorberi ning pipraga keedad ja leivaga sööd. Kodus keetes ei pidavat enam nii magus maitse olema. Täna oli kalalkäik küll lausa lust, aga palju neid tuuleta ja sooje kalailmu rannakalurile aitud, ikka tormab ja vahutab.

Oleme jõudnud Manija sadamasse, et mina ka koju pääseks, aga saabunud süvendaja on ees ja jääme korraks madalikule kinni. No mis Manija meestel viga , nendel on riigi sadam ja nende akvatoorium saab süvendatud, kuulen natukene kadeduse nooti ka. Peerni meestel on sadam kahasse vallaga ja nende sõnul pole pärast tormi küll ühtegi vallaametnikku sadamas nähtud. Praegu on vesi väga mõõn ja on tükk tegemist , et lappajatega sadamasuust sisse saada. Peab vist jah valda rääkima minema, arvavad kalamehed ja popsutavad Peerni poole kodusadmasse.

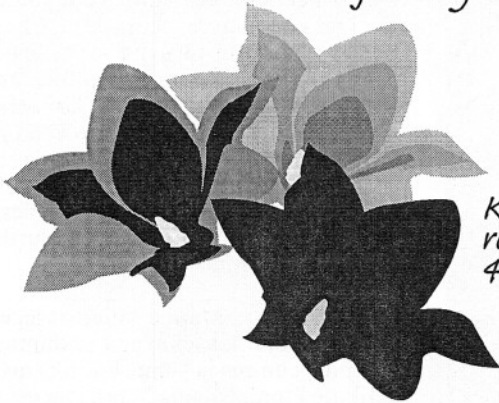
**Ülle Tamm,
TT toimetaja**

Tõstamaa keskkonnakoolituse raames sõidetakse tasuta valla suure bussiga Jänedale, laupäeval, 4. juuni hommikul suure poe esisest parklast kell 9.00, tagasi õhtul (kokkuleppel).

Milleks sinna?

Jäned aia- ja lillepäevadelt saab hulgaliselt ideid koduõue, aia kaunimaks ja mugavamaks muutmiseks, uusi lille- ja ilutaimede istikuid.

Kes soovivad Jänedale minna, neil kõigil palume registreerida 21. maini vallavalitsuse telefoni humbril 44 96180. Eesõigus on keskkonnakoolitusel osalejatel (Manija, jäätmepäev; Lindi soo matk).

*Raine Viitas
Tõstamaa Vallavalitsus*

Laup., 21. mail kl. 21
Tõstamaa Rahvamajas
teeb õhtut
PARTYTIME
"EUROVISIOON"
suure ekraanil

Dj. M.Koitla & M.Must

Pilet 25.- kr.

LAPSED!

Olete oodatud
kolmapäeval,
1. juunil kl. 14
Tõstamaa Rahvamajja
**LASTEKAITSE-
PÄEVA PEOLE**

Ilusa ilma korral
saab piknikku
pidada ja
asfaldile toredaid
pilte joonistada.

Rahvamajas
esitab **SULLE**
Lindi laste
näitering
"Meretupsud"
lühietenduse
**"SÖÖBIK
ja PISIK"**
(lavastaja Kairi Pabstel)

Tõstamaa Jüriööjooksu protokoll

23. aprill 2005

1. (91-180 I) E.D.E Ida Joao, Leenu Aava, Marilin Tetsmann, Kuido Killing, Rain Kaljurand, Raigo Rõdmussar

2. (91-180 II) SÕPRUS Karoliine Kask, Merlin Miido, Kristel Jürgens, Margus Sireli, Tarmo Laan, Sven Jürgens

3. (91-180 III) MALEV Epp Tuisk, Kätlin Jürgens, Malle Seppor, Joel Pulk, Ain-Ervin Karlson, Jaan Rea

4. (61-90 I) KUUTÖBINE Maila Heindla, Mari-Liis Vaher, Marelle Palmiste, Rain Alasi, Romek Rudnitski, Siim Heindla

5. (üle 181 I) LILLEKE Liia Oidjärv, Evelyn Liländer, Maris Marus, Üllar Marus, Ülo Marus, Tarmo Oidjärv

6. (91-180 IV) MTJ Merike Tuulmees, Evelin Mägi, Katrin Kiisler, Janek Tuulmees, Margus Tuulmees, Tiit Hartwich

7. (61-90 II) JÕUSAAL Ly-Andra Pärnaste, Maria Sutt, Ly Härm, Mark Martson, Karl Kalda, Karl Sutt

8. (91-180 V) VÄLK Isabel Joao, Liisu Aava, Anni Reinfeldt, Kadri Salu, Toivo Marus, Argo Alasi

9. (91-180 VI) KASEKE Pilvi Kase, Keiu Anderson, Marilin Strastin, Kaarel Kase, Helar Martson, Eno Kase

10. (61-90 III) PAHARETID Laura Pärna, Hedi Gretski, Liina Laasma, Karl Tilk, Enrich Põltsam, Mihkel Jõe

11. (91-180 VII) TÖLLI KÜLA Karin Randmäe, Liisa Randmäe, Ene Lehtsalu, Mart Randmäe, Enno Press, Janar Jürgens

12. (91-180 VIII) VÄLEDAD TEOD Kaisa Sutt, Signe Heindla, Mariia Kalbach, Teele Tinast, Ingvar Kalbach, Andres Kalbach

13 (alla 60 I) LAPPED Alice Teki, Kadri Kase, Siiri Heindla, Heleri Jurjev, Teele Tõnisson, Karmo Kasemets

Täname rahvamaja, kohalikku politseid ja päästeametit ja puhkpillistuudiot!

Tõstamaa Spordiklubi

Hämarat starti valgustati tõrvikutega

Muusika meid kõiki seob

Laululembesed lapsed said end solistidena tunda. 18. märtsil kogunesid kõik meie valla laululapsed Tõstamaa Rahvamajja, et proovile panna oma lauluoskus ja esineda suure publiku ees. Nii lasteaias kui koolis toimusid nädal varem konkursid, kus oli võimalus kõigil lauljatel üles astuda. Muusikaalsemad neist aga olid oodatud ülevallalisele konkursile, mis toimus korraldajate arvestust pidades juba IX korda.

Hindama tulid Merle Ervin ja Maarja Mägi (Alustest), Teet Põld ja Toivo Pulk (Sindist) – kõik muusikaga tegelevad inimesed. Lisaks eripreemiatele ja lavatähe-preemiatele tõsteti esile igast vanuserühmast ka 2 parimat solisti, need on: Kadri Kase, Teele Tõnisson, Agnes Janson, Jane Tagu, Ly-Andra Pärnaste, Maret Palusalu, Heiko Mändla, Mark Martson, Kirsika Karbus, Evelin Leerima, Mari-Jaana

Jaagu ja Janett Birk. Palju õnne! Laulud õpetasid selgeks Tiiu Raavik, Heli Kvell, Ester Murrand ja allakirjutanu.

Soliste peeti meeles kingituste, "Chess'i" kontserdi-külastuse, magusa kringli, medalite ja fotodega. Selle eest suur tänu lahketele abistajatele: Tõstamaa Vallavalitsus, Kultuurkapitali Pärnumaa Ekspertgrupp, Elle Pihlak, Majandusühistu Tõstamaa kauplus, Teeristi pood, Ene Lehtsalu, Toomas Mitt ja Madis Veskimägi. Eraldi tahaks veel tänada hindamatu töö eest helitehnikuna ja kontserdi CD-le salvestajana Rain Randmaad.

Publik oli selgi korral võrratu – see ei ole teatavasti Tõstamaal haruldane. Aitäh kõigile! Laululembeliste lastele ja noortele on sõnum, et harjutamine teeb meistriks ja laul aitab alati elust paremini läbi minna.

Õnnela

Niinepõlma Kaarup

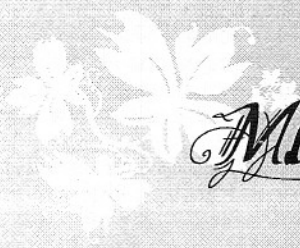
Niinepõlma Karla, ristinimega Karl Idasoo (22.05.1904 – 07.07.1986). Küll tema oli üks omapärane töömees, ülitugeva tahtejõuga, ilu armastav ja kõigjal tegutsev seltskonna tegelane.

Niinepõlma talu asus sügavas metsade rüpes. See oli Karlal nii üles ja ilusaks putitatud, et võõras, kes esimest korda sinna trehvas, lõi käsi kokku ja ahhetas! Kohalik rahvas kutsus talu "Eedeni aia eesõueks". Tee, mis sinna viis, nõ külatänav, oli kahelt poolt tava-päraste kadakate ja lepahekkidega pa-listatud. No küll ikka võivad kadakas ja tavaline lepp hoolsa käe all tihedaks hekiks muutuda, kui neid noorest peast lõigata! Madal vana elumaja, kuurid, aidad, laudad, saun ja õueaiad – kõik olid erkudes toonides rootsi värvidega värvitud, katused ka. Ime küll, kuidas ta seda kõike küll teha jõudis! Talu oli umbes paarkümmend hektarit suur, põllud kividerohked, raske savimullaga. Kraavid olid Karlal kõik puhastatud, kaldad niidetud ja terve talu jättis imeilusa mulje.

Karl Idasoo oli pikalt vanapoiss, vanas eas peale sõda abiellus ta Aadaga. Kuid talus töötasid Karla kaks õde, lisaks aitasid vahetevahel töötades ka kaks tädi. Ise oli ta väsimatu töömees: suvel laupäeva õhtutel, kui tavaline talumees diivanil peale sauna lehte luges või õlut rüüpas, siis tema plaksis suveöö läbi hekki lõigata niikaua kui pimeduses nägi. Niitis õue muru ja kõrvetas ülejäänud keeva saunaveega kõnniteedelt umbrohtu. Pühapäeva hommikuks oli kõik puhas ja värsked, kui Eedeni eesõuele kohane.

Karl rääkis mulle omapärase loo. Ühel sügisel õöl (septembris või oktoobris) ärkas ta kell 2 üles, võttis labida kaenla alla ja hakkas kottipimedas mööda metsateid astuma Tõstamaa suurmetsa poole. Talvisel metsatööl käimisest jäi meelde, et metsalangil kasvamisid ilusad parajad pärnaistikud. Need sobisid enda talu tee äärde istutamiseks, sest mis Niinepõlma talu see ilma niinteta on? Seitse-kaheksa kilomeetrit käis ta mööda metsa sihtisid, leidis täpselt selle langi üles, aga õö oli kottipime ja käimisest väsinud Karl toetas selja vastu põlismändi ning uinus seal kui vana nott. Ärkas siis, kui päike oli kõrgel ja lõuna varsti käes. Kaevus siis ilusad sõrmejämedused pärnaistikud nii viisteistkümmend tükki, juurte ümber jäi paras mullapall. Selga vinnates oli koorem oi kui raske! Labidas ka veel kaenlas, vaja tihedast võsast kõik välja tuua. Aga oli veel lootust, et umbes poole tee peal asuvas Karjaaru talus, kus elas tädipoeg Jüri, ehk tema viib seal hobusega seljataie koju.

Endel Andrese

Maikuu süübilariid

MINNA PRESS	93	Kastna küla
ALEKSANDER MÄNDLA	90	Lao küla
VIKTOR ROOS	82	Tõstamaa alevik
ERICH-GUSTAV TAAL	81	Kastna küla
MARIA KAROTAM	79	Lõuka küla
ELMAR HINDRIMÄ	78	Alu küla
SINAIDA MIKK	77	Kavaru küla
JUTA RÄHN	76	Männikuste küla
LEMBIT KALBACH	74	Tõhela küla
VALENTINA HEINMAA	73	Tõhela küla
LEIDA VERTE	70	Tõstamaa alevik
OLEG REIMAND	65	Ermistu küla
SALEV ELLESTE	60	Tõstamaa alevik
ÕILME HAKK	55	Kiraste küla
VILLE VELIKOK	55	Alu küla
ANNA SALK	50	Männikuste küla

11. juunil toimub

POOTSI LAAT
algusega kl. 10.00
Info tel. 53321366

JAANITULED

Tõstamaa vallas

18. juunil Kastnas
Tõstamaa Lusti- ja
Lõbu Seltsi jaanituli

23. juunil kl. 21
Tõstamaa jaanituli
*kontsert, diskorid
*tantsuks
TORU-JÜRI BÄND
*maa- ja
meremeeste
köievedu jm.

24. juunil Tõhela
jaanituli
jõukatsumised
Tantsuks Andres
Hirvela

24. juunil Seliste
jaanituli

TÕSTAMAA TUULED

Toimetaja **Ülle Tamm**
tel 5055340
leht@tostamaa.ee

Küljendaja **Merike Tamm**

Interneti väljaanne
Rein Veinjärv

Saatke meile oma jutte,
lugusid ja fotosid aadressil
leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ
kauplus, Seliste Jaani
pood, Pootsi pood, Tõhela
raamatukogu, Tõstamaa
bensiinijaam, Lao pood

Trükikoda Hansaprint
Tiraaz 500 tk

HEA KÄSITÖÖ- HUVILINE!

**Peatselt avatav Pootsi
keskuse I-punkt soovib
pakkuda turitidele
müügiks kohalike
inimeste näputöid,
selleks on oodatud on
kõik:**

**kudumid
vitspunutised
puitkäsitööd
maalid
kohalikest
materjalidest
valmistatud
meened**

**Kui teil on käsitööd
mida müüa soovite,
andke palun teada tele-
fonile 53 468 635**

**e-mail:
kristiina@tostamaa.ee**

ALO TOOMPALU
18.05.1935 – 14.04.2005

LJUDMILLA PARAMZINA
20.02.1942 – 17.04.2005

MARET KANDLA
14.02.1913 – 25.04.2005

